

Vastaus kirjalliseen kysymykseen psykoterapeuttien määrästä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sofia Virran /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 70/2020 vp:

Millä keinoin hallitus varmistaa, että psykoterapeutteja valmistuu riittävässä määrin tarpeeseen nähden, jotta jokaisella psykoterapiaa tarvitsevalla on mahdollista päästä psykoterapiaan oikea-aikaisesti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetussa asetuksessa (564/1994) säädetään psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavasta koulutuksesta, ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksistä sekä vaadittavasta pohjakoulutuksesta ja työkokemuksesta. Psykoterapeuttikoulutusta on järjestetty vuoden 2012 alusta lukien seitsemässä yliopistossa yhteistyössä kolmannen sektorin ja yksityisten koulutusyhteisöjen kanssa. Näiden yliopistojen muodostama konsortio on antanut suosituksia psykoterapeuttikoulutuksen edellyttämiksi lisäopinnoiksi ja käytännön kokemukseksi, hakuperusteiksi ja opintokokonaisuuksien laajuuksiksi.

Vuonna 2018 Terveystieteiden ammattihenkilöiden keskusrekisterissä oli noin 6 790 työikäistä psykoterapeuttia. Määrä on kasvanut lähes viidesosalla vuodesta 2012. Psykoterapeuttikoulutuksen aloituspaikkamäärät vaihtelevat vuosittain riippuen siitä, mitä psykoterapeuttikoulutuksia kunakin vuonna aloitetaan. Koulutusvastuun siirryttyä yliopistoille, on eri yliopistoista valmistunut vuosittain 10 - 75 psykoterapeuttia. Vuosina 2012-2018 uusia psykoterapeutin ammattioikeuksia merkittiin Terveystieteiden ammattihenkilöiden keskusrekisteriin vuosittain noin 180-480.

Psykoterapeuttikoulutus on yliopistolain tarkoittamaa täydennyskoulutusta. Psykoterapeuttikoulutus ei muodosta selkeää koulutusjatkumoa esimerkiksi erikoislääkärikoulutuksen tapaan, vaan soveltuvia pohjakoulutuksia on useita. Psykoterapeuttikoulutuksen kustannuksista vastaavat koulutettavat tai heidän työnantajansa taikka kustannukset jakautuvat kummankin kesken. Opiskelijoista osalle työnantajat ovat maksaneet koulutuksen kustannuksista osan, esimerkiksi työnohjauksen ja teoriaopintoja.

Terveystieteiden palveluvalikoimaneuvosto PALKO hyväksyi marraskuussa 2018 suosituksen psykoterapioista ja muista psykososiaalisista hoito- ja kuntoutusmenetelmistä mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoidossa ja kuntoutuksessa osana julkisesti rahoitettua palveluvalikoimaa. Hoidollista kuntoutusterapiaa on kunnissa ja kuntayhtymissä kuitenkin tarjolla vaihtelevasti.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 70/2020 vp

Psykososiaalisen hoidon tarve ei aina edellytä täysimittaista psykoterapiaa. Oikea-aikaisesti toteutettuna lyhyet interventiot voivat olla riittäviä. Tästä syystä HUS ja Helsingin yliopisto suunnittelevat uudenlaisen, sote-keskuksia ja kouluterveydenhuoltoa tukevan koulutusjärjestelmän rakentamista. Koulutusjärjestelmän tavoitteena olisi saada nykyistä psykoterapeuttikoulutusta nopeammin psykososiaalisia menetelmiä toteuttavia työntekijöitä julkiseen terveydenhuoltoon.

Hallitus on lisäämässä osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimusohjelmaa psykososiaalisten hoitojen saatavuutta jo varhaisen vaiheen hoidossa perusterveydenhuollossa. Perusterveydenhuollossa otetaan käyttöön psykososiaalisia menetelmiä, joita voivat toteuttaa perusterveydenhuollon eri ammattiryhmät menetelmäkoulutuksen jälkeen. Ne vähentävät yhdessä nettiterapioiden kanssa myöhempää pitkien psykoterapioiden tarvetta ja siten osaltaan edistävät psykoterapeuttien riittävyyttä.

Helsingissä 10.3.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru